

Nr 64

Bevillningsutskottets betänkande med anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändring i ärvdabalken, m. m., såvitt propositionen hänvisats till bevillningsutskottet.

I propositionen 1969: 124 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att anta därvid fogade förslag till

- 1) lag om ändring i giftermålsbalken,
- 2) lag om ändring i lagen den 8 april 1927 (nr 77) om försäkringsavtal,
- 3) lag om fortsatt giltighet av lagen den 15 maj 1959 (nr 157) med särskilda bestämmelser om makars gemensamma bostad,
- 4) lag om ändring i föräldrabalken,
- 5) lag om fastställande av faderskapet till barn utom äktenskap,
- 6) lag om ändring i lagen den 12 december 1958 (nr 642) angående blodundersökning m. m. i mål om äktenskaplig börd eller faderskapet till barn utom äktenskap,
- 7) lag om ersättning i vissa fall för utgivna underhållsbidrag,
- 8) lag om ändring i ärvdabalken,
- 9) lag om ändring i namnlagen den 11 oktober 1963 (nr 521),
- 10) förordning om ändring i förordningen den 6 juni 1941 (nr 416) om arvsskatt och gåvoskatt.

Propositionen har hänvisats till bevillningsutskottet såvitt avser ändring i förordningen den 6 juni 1941 (nr 416) om arvsskatt och gåvoskatt.

I propositionen föreslås ändringar i reglerna om efterlevande makes ställning i ekonomiskt hänseende, om fastställande av faderskap till barn utom äktenskap och om utomäktenskapliga barns rätt till arv.

I fråga om efterlevande makes ställning innebär förslaget, att den s. k. 6 000-kronorsregeln ändras så, att efterlevande make i princip alltid har rätt att vid bodelningen få egendom till ett värde motsvarande minst fyra basbelopp enligt lagen om allmän försäkring (f. n. = 24 000 kr). Denna bodelningsregel skall tillämpas i alla andra fall än då den avlidne efterlämnar barn under 16 år som inte är makarnas gemensamma barn.

De nya bestämmelserna om fastställande av faderskap till utomäktenskapliga barn går ut på att en man som haft samlag med barnets moder under konceptionstiden skall förklaras vara fader till barnet, om det med

Bihang till riksdagens protokoll 1969. 7 saml. Nr 64

hänsyn till samtliga omständigheter är sannolikt att barnet avlats av honom. Vill någon erkänna faderskapet, skall det ske skriftligen, och erkännandet skall godkännas av barnavårdsmannen, alternativt barnavårdsnämnden. Sådant godkännande får inte lämnas med mindre det kan antas att mannen är fader till barnet. Kan faderskapet inte fastställas genom erkännande åligger det enligt förslaget i princip barnavårdsmannen att föra talan mot den eller de män som haft samlag med modern under konceptionstiden och som skäligen kan komma i fråga som fader till barnet. I vissa undantagsfall skall barnavårdsmannen dock kunna låta bli att föra faderskapstalan.

Utomäktenskapliga barn skall enligt propositionen bli helt likställda med barn i äktenskap i fråga om rätt till arv efter fader och släktingar på fädernesidan.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 1970. Beträffande arvsrätten för barn utom äktenskap innebär detta att reformen slår igenom för alla arvfall som inträffar efter nämnda dag oavsett när barnet är fött eller faderskapet fastställts.

Det under punkten 10 upptagna författningsförslaget har följande lydelse.

10) Förslag

till

Förordning

om ändring i förordningen den 6 juni 1941 (nr 416) om arvsskatt och gåvoskatt

Härigenom förordnas, att 15 § 1 mom. förordningen den 6 juni 1941 om arvsskatt och gåvoskatt skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges.

*(Nuvarande lydelse)**(Föreslagen lydelse)*

15 §.

1 mom. Andel, som vid bodelning skall tillfalla efterlevande make, beräknas till hälften av makarnas behållna giftorättsgods, där den icke enligt lag blivit annorlunda bestämd vid bodelning, varöver i behörig ordning upprättad handling föreligger i skatteärendet.

Är äldre giftermålsbalken tillämplig å förmögenhetsförhållandena i boet, beräknas den andel, som tillfaller efterlevande make såsom fördel, giftorätt och morgongåva, till hälften av den gemensamma behållningen i boet, därest den icke enligt lag annorlunda bestämts vid boskifte och däröver i skatteärendet föreligger behörigen upprättad handling.

För efterlevande — — — — — ej

1 mom. Andel, som vid bodelning skall tillfalla efterlevande make, beräknas till hälften av makarnas behållna giftorättsgods, där ej annat följer av 13 kap. 12 § andra stycket giftermålsbalken eller andelen enligt lag blivit annorlunda bestämd vid bodelning, varöver i behörig ordning upprättad handling föreligger i skatteärendet.

Är äldre giftermålsbalken tillämplig å förmögenhetsförhållandena i boet, beräknas den andel, som tillfaller efterlevande make såsom fördel, giftorätt och morgongåva, till hälften av den gemensamma behållningen i boet, där ej annat följer av 13 kap. 12 § andra stycket nya giftermålsbalken eller andelen enligt lag annorlunda bestämts vid boskifte och däröver i skatteärendet föreligger behörigen upprättad handling.

Har efterlevande make enskild egendom, skall bouppteckningen vara åtföljd av skriftlig uppgift om värdet av sådan egendom i den mån

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

det krävs för tillämpning av 13 kap. 12 § andra stycket giftermålsbalken i skatteärendet. Vid uppskattning av egendomens värde äga 20—27 §§ motsvarande tillämpning.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1970. Äldre bestämmelser gäller dock fortfarande, om skattskyldighet inträtt dessförinnan.

Utskottet

Utskottet som inte funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag hemställer

att riksdagen med bifall till Kungl. Maj:ts proposition nr 124 såvitt propositionen hänvisats till bevillningsutskottet antar det vid propositionen fogade förslaget till förordning om ändring i förordningen den 6 juni 1941 (nr 416) om arvsskatt och gåvoskatt.

Stockholm den 18 november 1969

På bevillningsutskottets vägnar:

JOHN ERICSSON

Närvarande

från f ö r s t a kammaren: herrar John Ericsson (s), Einar Eriksson (s), Lundström (fp), Yngve Nilsson (m), Wårnberg (s), Gösta Jacobsson (m), Mattsson (cp), Arne Pettersson (s), Annerås (fp) och Ove Karlsson (s); samt

från a n d r a kammaren: herr Brandt (s), fru Holmqvist (s), herrar Kristenson (s), Nyström (s), Eriksson i Bäckmora (cp), Hammarsten (s), Enarsson (m), Wiklund i Härnösand (s), Börjesson i Falköping (cp) och Ericsson i Åtvidaberg (fp).